

DEBRECZEN

POLITIKAI, TARSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy soros betűs sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű hirdetések alkalmán a fenti díj ötszörösére emelkedik. Helyi hirdetések díja külön megbeszélendő.

NÁL

Má-nemü varrógép-nem adatnak és mások nek, mint a központi

4 frt 50 krig.

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

EMET

Világos helyzet.

(r. e.) Napnál világosabb már az a helyzet, melyben bennünket találni fognak a küszöbön levő képviselőválasztások s a mely helyzetnek mérlegelése, teljes felismerése kell, hogy vezérrelje magatartásunkat e választások alatt. Eddig csak tapogatóztunk — most már látunk, és nyilatkozhatunk.

Következik az Ausztriával való vám-szerződés megújítása vagy elvetése. A régi állapotok fennmaradása Ausztria felülkerekedését, hazánk gyarmatszerű állapotának állandóságát s a csaknem bizonyosra vehető államfőnköt jelentené; a vámszerződés elvetése, az önálló magyar vámterület pedig egyetlen képzelhető alap levén nemzetünk anyagi viszonyainak rendezésére, jelentené a nemzet felvirulását s az eddigi járom alól való szabadulását. Miután azonban egy anyagilag is rendezett és független Magyarország aligha jöhetne azon kényszerhelyzetbe, hogy biztos reményeket nyújtson a Bécsét foglalkoztató politikai délibábos képzetek megvalósítására, a bécsi hatalmi körök gyamolított szeretete csak is azon kormányra teríti oltalmas palástját, a melynek hatalomvágya s egész eddigi pályája kezességét nyújt arra nézve, hogy — a hü mameluk-sereg segítségével — ismét Magyarország legyen vesztes e politikai nasi-vasiban.

És ezt mélyen érzi Tisza Kálmán. Hiszen az épen most szabványon levő országgyűlési ipar-vita folyamán Tisza Kálmán, bár eddig is két-háromszor hallottuk már irtóztató magyar nyelven elmondott szőrszál-hasogatásait, nem mondott egyebet, minthogy neki nem kell az önálló vámterület. En Istenem, — mi kell hát? Azok a kicsinyes módosítások, melyeket — megijedve az iparosok hatalmi ellen-mozgalmától — az ipartörvényvel előlegesen foglalkozott közgazdasági bizottság eszközölt? Milyen elenyésző csekélység a máskülönb fontos képesítés behozatala is, mikor a földolag, az egész nemzet lét-nem-létének alapföltételét képező önálló vámterület el van csaklívva Ausztria érdekében! Mint mikor a kincseit féltő gazda berohan az égő házba s óriási zavarában egy dunnát, egy játékszert egy semmit kap fel s azt menti meg az égő vagyon helyett! De hagyján még ez is, csak ne kellene gyanulva kisérnünk még azt az elenyészőleg csekély jó is, a mi-ben ezen kormány révén részesülünk! Csak ne kellene hinnünk, hogy Tisza, ki oly jól ismeri fondor hadműveleteinek talaját, a javaslat előtt tudta már, az iparosok mért és mennyire fognak felzudalni, mit és mennyit fog engedni kedvükért a bizottságnak, csak-hogy elterelje figyelmüket a főkérdésről, az alapról, csak-hogy itt is érvényesüljön az az ő régi furfangja: csekély engedményekért elsvasztani a nagyot, a fontosat! Mint a delegációban szokott a hadügyminiszter néhány százezer forinttal többet kérni, mint a mennyit kinyerni óhajt, csak-hogy betömje vele a delegációsális lelkiismeretét! Boldog Isten! hiszen a nem sokára következő gazdasági kiegyezési tárgyaláskor nál valóságos hazaárulás, ha a magyar kormány egyebet követel, mint az önálló vámterületet s mivel ezt kidobta politikájának hajójából már a kiegyezés előtt, vajjon milyen lesz az egész Tisza-féle kiegyezés?

De nem szabad, hogy nemzetünk (igen erőteljes, népies közmondással élve) reá biza a hájat. Ideje, hogy a bekötött szemmel vezetett nemzet szemérvől végre lerántassék a burok s az elrémüljön azon órvány szélén, a melytől már csak is a közelgő választások egyetlen lépése választja el. De hogy Tiszaától, az órvány-politika e megteremtőjétől, egy torzsal-kodó s két-három felé vonó ellen-zék vehesse át a vezető sze-

repét, az teljes képtelenség, az erőket nem szétfejtteni, de össze kell gyűjteni! B. Prónai Dezső szombati beszéde pártunk felelete a mérsékelt ellenzék egyesülési ajánlatára. A jövő országgyűlési időszak főmozzanata az Ausztriával való gazdasági kiegyezés, ennek sulypontja az önálló vámterület. Ha ebben egyetértünk (s a mérsékelt ellenzék tulnyomó része csakugyan mellette nyilatkozik) akkor — a hol az ellenzék párt magában nem győzhet s a hol a viszonyok ellent nem mondanak — a jövő országgyűlési időszak képének tulnyomó irányának megalkotására egyesült erővel kell törekednünk, máskülönb szétvonásunkat a nemzet keservesen fogja megsínyleni!

Országgyűlés. Harmadik napja volt szombaton az ipartörvényjavaslat feletti általános vitának a képviselőházban, de folyton emelkedő érdeklődés közt. Az első szónok Zay Adolf volt, ki örvend, hogy a javaslat, „bár szeme mélyen”, szakított a manchesteri irányval. Szónok tüzetes kritika alá vette a javaslat fontosabb részeit s egyebek közt helyeselte a minősítés azon mérvét, melyet a javaslat a tanonczól úgy, mint az önálló iparostól megkíván s a mellet kiáltás-hat. Elfogadja a javaslatot, de a részleteknél fentartja magának a módosítványok előterjesztését. — Szederkényi Nándor leg-többet foglalkozott György Endre beszédének zá-folatával és annak fejtegetésével, hogy az iparosok ama törekvései, melyek a javaslatban visszhangra és védelemre találnak, épen nem azonosak a reakcióval. Elfogadja a javaslatot, mint mely az iparosokat „öntevekenységük körében szervezi s érdekeik és képviselőitől gondoskodik.” — Miután Széchenyi miniszter helyreigazítólag szolt az előtte szólnak nemely állításáról, utána Berzeviczy Albert szolt fel, a javaslatnak főleg társadalmi és politikai mozzanatait taglalván; beszédének itt ott vitás ele is volt. Csodadolgokat szónok — ugymond — a javaslatról nem vár, de gyakorlati eredményeket igen; több intézkedés — szerinte — emelni fogja a az iparos osztály társadalmi jelentőségét és sulyát, a mi igen kívánatos és szükséges. Azon körülmény pedig, hogy a pártok most, az országos mérkőzés előtt, letették a fey-vert s együttes erővel dolgoznak e törvény megalkotásán, fokozott nyomatékokat fog adni a törvény végrehajtásának. — Ezután Körösy Sándor szolt fel. Ugy van meggyőződve, hogy a törvényjavaslat társadalmi oldala sok tekintetben figyelemreméltó. Hosszasan kiterjeszkedve a czéhek s a termelők rendszerére, kifejti az iparszabadság fejlődési menetét, ki-mondja továbbá, hogy az iparszabadság viszonyainknak megfelel. A jelen törvényjavaslat azonban sok tekintetben hiányos, de előnyösebbnek tartja a régi törvényét; sok oly szabályt tartalmaz, mely iparunk emelését célozza. A törvényjavaslatot általános-ságban elfogadja. — A javaslat mellett nyilatkozott még Rónay János. — Felette fontos politikai nyilatkozatot tón b. Prónay Dezső az önálló vámterület feltétlen hívének vallja magát és kijelenti, hogy ha a mérsékelt ellenzék határozottan az önálló vámterület terére lép, akkor a függetlenségi párt és a mérsékelt ellenzék politikai szövetségének ideje elérkezett. E nagyjelentőségű nyilatkozat után ugyancsak sietett Széchenyi miniszter a távollevő miniszterelnök pénteki szavait kimagyarázni Prónay ellenében. — Itt a vita felbeszakítottán, következtek — Székely Elek előadása mellett — a kérvények, melyek a bizottság javaslatai szerint intézettek el. Csupan Kovács Albert emelt szót a marhasó árának leszállítása érdekében. Végül Göndöcs intézett a belügyminiszterhez interpellációt a regale megváltása tárgyában s ezzel az ülés véget ért. Ma folytatta a ház az általános vitát az ipartörvényjavaslat felett. Ujában szölsára iratoknak meg fel: Nappel, Abonyi, Vadnay, Meszlényi, Tors Kálmán.

A főrendi ház szombati ülésén ki vált mentelmi ügyek intéztettek el; három fő-rendi tag (köztük b. Splényi Ödön) mentelmi joga felfüggesztetett.

Prónay Dezső báró a képviselőházban elmondott beszédében az állam öntudatos politikájának feltételül szintén az önálló vámterületet tartja. A miniszterelnök nek a vámterületre vonatkozó megjegyzéseire vonatkozólag kijelenti, hogy Magyarország többs nem teljesen földmivelő állam.

A nemzetközi eszközök szaporodásával nem arra kell számítanunk, hogy a külföldön találjunk piacot, hanem arra, hogy a hazai

nyers terményeinket itthon dolgoztassuk fel. Nem lehet tehát alapja azon állításnak, hogy az önálló vámterület Magyarország vesztére vezetne. Az önálló vámterület önálló vámpolitikát is eredményezne, melynek segítségével hazánk jelen nyomott helyzetén segíteni lehetne. Közgazdasági helyzetünkön egyedül csak az önálló vámterület segíthet.

Szólv azután a mérsékelt ellenzék padjai felé fordulva, azon több ízben hangzatos-tott kijelentéssel szemb, hogy a választások idejére legalább a két párt egyetértőleg járjon el, kijelenti, hogy az esetben, ha a leg-közlebbi vámegegyezmény alkalmával együttesen lépnek el, ez a körülmény nemcsak közleledésre nyújt alkalmat, de a közleledést parancsolja is. Hangsúlyozza továbbá az ipartügy társadalmi oldalát, kijelenti, hogy a törvényjavaslatot hézagoknak tartja, mert csak a kisiparról és nem egyszersmind a nagyiparról is rendelkezik. Nem vár ugyan lényeges javulást a törvényjavaslatról, de általánoságban elfogadja.

Az árvák érdeke ellen rég mely sérelmet okoz az a miniszteri rendelet, mely elrendelte, hogy a kir. adóhivataloknál 5% kamatozás mellett elhelyezett árpapénzről és azok kamatairól kiállított nyugtak bélyeg alá vétes-senek. Több, mint husz megye közgyűlése irt fel e tárgyban a képviselőházhoz, köztük — ha jól emlékszünk — megyénk is. — Vegyük a kérdést bonczkás alá. A pénzügyminiszter fent érintett rendeletét megelőzte a belügyminiszter egy rendeletét, melynek következtében az árvagym gondn által hatóságilag kezelt pen-zek a kir. adóhivataloknál teteményeztetek le. S ez nem volt csoda, mert a belügyminiszter elrendelte, hogy ha a vármegyék az árpapén-zeket magán pénzintézetnél akarja elhelyez-tetni, ha a megyei bizottság közgyűlésének ne-verint, szavazás után megállapított többsége, saját összes magán vagyonának kárára elfo-gadja a jóállást és ez esetleges kártérítést. — Az árvapénzek a belügyminiszterium által gyakorolt ily nyomás folytán adtak be az adóhivatalokhoz. Az adóhivatalok pedig kerlel-hetetlenül követelik a bélyegeket az ezen ügyben kiállított nyugtak folytán? Mikor annyi és annyi gazdag vasuti vállalatoknak, pénzintézet-nek óriási kedvezményt nyújt az állam: — joggal kérdezhajuk, hogy Magyarország sze-gény árvái miért nem érd mlík meg a magyar állam rokonszenvét.

Külföldi hírek. — A pápa sajátkezü levelet intézett az osztrák magyar uralkodó-hoz, melyben kifejti, hogy hatalmának folyto-nos kevésbbitése öt előbb vagy utóbb Róma elhagyására fogja bírni. A z angol király-né fia, Albany herczeg meghalt; az agyban történt vérömlés következtében.

A kisbirtok helyzete.

A gazdasági egyesületek szövetségének épen most folyó bizottsági ülésén, pénteken a napirend tárgyat Apponyi Albert grónak indítványa képezte a gazdasági egyesü-lek által a kisbirtok helyzetének és a kisbirtokos osztály tényleges állapotának a felismerése czéljából megindítandó kutatások tárgyában. A javaslatot a bizottság elfogadta. E szerint, hogy amaz állapotok ismeretét megszerezzük, mindenekelőtt szükségünk van statisztikai adatokra az említett tényleges állapot mindazon jellemző mozzanatairól, melyek statisztikai uton egyáltalán földeríthetők; hívja fel tehát a szövetségi köz-gyűlés a szövetségbe lépett gazdasági egyleteket arra, hogy működésük területén a kisbirtokos osztály tényleges állapotát minél pontos-sabban kikutassák és kutatásik eredményét kimerítő jelentésben a közgyűlés központi végrehajtó bizottságával lehetőleg még ezen év folyamán közöljék. Az ajánlott kérdések fő-pontjai melyeket az indítvány ajánl az egyes gazd. egyesületek figyelmébe, itt következnek:

1. A mezőgazdasági birtoknak minő osztálya foglalja el a művelés alatt álló terület nevezetesebb részét: a nagy-, a közép-, vagy a parasz-birtok? Van-e a szőlők és erdők egy nagy része parasz kézen? mezőgazdasági birtokok vegyesen, vagy önálló vagyonként?
2. Minő mozgalom létezik ezen birtok-osztályok közt, azaz: nagy- és közép-birtok válik-e parcellázás útján jelentékeny mértékben parasz-birtokká, vagy megfordítva, a nagy-birtok parasz-birtokká-e a parasz-birtok egy jelentékeny részét?
3. Halad-e nagy mértékben a mezőgazdasági parasz-birtok elaprózása, p. o. az utolsó 10-15 év alatt, és halad-e folyton? A parasz-birtokok nagy (körülbelül hányad?) része még akkora, hogy termekét nem emésztí föl a gazda háztartása, de eladásra is jut egy része? Ha nem jut, minők a mellékkere-

seti ágak? jelesen: háziipar, vagy bér munka? minő ennek bére és az ily viszonyban élőknök anyagi helyzete? A törpebirtok nagy része oly városok körül csoportosul-e, melyek a kert művelésre módot nyújtanak?

4. A parasz-birtok beosztása általában véve minő? nyomások szerint parcellákká oszlik vagy egy tagból áll-e a legtöbb birtok? mily arányban szokott állani a kaszáló és legelő a magtermelésre szánt birtokrészhez?

5. Létezik-e még sok helyen közös használatu terület? Ahol megszűnt, minő következmények állottak be?

6. Vidéki városokban nagy-e a földbirtokkal bíró iparosok száma? minő ezek gazdálkodása és anyagi helyzete? viszont ezek-e a paraszgazdák e mellett ipart? különösen pedig a gazdasági szeszfűzés emelkedette, hanyatlott-e az utóbbi években?

7. Gyakorik-e a birtokváltozás elők között p. o. adás-vevés, csere útján? kik legtöbbnyire szabad eladás eseteiben a kisbirtok vevői? a parasz-birtok nagyobb része olyanok kezén van-e, kik azt örökölték, vagy olyanoké, kik vették? gyakorik-e a birtokvétel adósságra, tetemes vételár-hátralékkal?

8. A kisbirtok körében gyakran előfor-dul-e a zálogba adás? haszonbérbeadás? kik a haszonbérletők? minő ezek helyeződiknek bérletükre? minő a korábbi tulajdonosok eladósodás után tényleg hitelezőiknek bérletükre lesznek, habár ez utóbbiak őket formailag a birtokban benn hagyják? minő hitelezőkkel szemben áll be gyakran ez az eset? magán hitelezőkkel-e vagy pénzintézetekkel szemben?

9. Minő módon történik legtöbb esetben a parasz-birtok átörökítése; végrendelet útján-e vagy törvényes örökös által? Az örökös-társak természetben osztóznak-e, vagy azok egyike veszi-e át az egész ingatlant? mi módon történik ez esetben az örökös-társak pénzbeli kielégítése? egyenlő osztályrészekben, vagy a főörökösnek bizonyos előnyben részesi-tése mellett? honnan veszi ez utóbbi az örökös-társak kielégítésére szükséges pénzösszeget? gyakran előfordul-e az egész átörökített birtok eladása az értéken osztozás czéljából? megtörténik-e az is, hogy a szülők életükben adják át a birtokot egy vagy több örökösnek?

10. Nagy-e (körülbelül mekkora) az értékekhez képest a kisbirtok jelzálogi terhelthe-tése? kik többnyire a jelzálogi hitelezők? Növekedette a jelzálogi terhelthe-tés az utolsó 10-20 év alatt? minők többnyire a jelzálogi terhek keletkezési okai? Minő a többnyire előforduló kamatláb és törlesztés?

11. Nagymérték-e a személyi adóssá-gok? szaporodtak-e az utolsó 10-20 év alatt? minő okokból keletkeznek többnyire? kik a hitelezők? (pénzintézetek, magánhitelezők stb.) minő a hitelezés alakja? (váltó vagy kötelez-vény?) szokások-e a gabonára vagy leendő termésre kölcsönzés és minő módozatok-kal? El van-e terjedve az uzsora? kik üzizik azt? korcs márosok, vagy más egyének?

12. Létezik-e a személyes hiteligények kielégítésére mezőgazdasági hitelegyletek vagy szövetségek?

13. Hogy aránylanak a közterhek (állami községi és iskolai, egyházi stb.) a kisbirtoko-sok tényleges jövedelméhez? Az adóhátralé-kok a kisbirtokosoknál tetemesek-e, szaporod-nak-e vagy fognak?

14. Gyakorik-e a kisbirtok körében a kényszereladások? növekedik-e évről-évre azok száma? minő okok szoktak a katasztrófát elő-idezni: közterhek-e vagy magánadósságok? kik kényszereladásoknál többnyire a vevők? maguk a hitelezők, más kisbirtokosok, vagy üzérek?

15. A kisbirtokosok gazdaságában kellő marhatartás, — trágyázás stb. dolgában haladás észlelhető-e? minő vetőfőrségi rend divatozik? melyek az eladásra szánt termé-nyek? terjed-e a gépek használata? legkisebb birtokosok gazdasági módszere alatta áll-e a vagyonosabb parasz-gazdaságok módszérének? minő marhat tartanak? minő igavonó állatot használnak? Emelkedik-e a kisbirtok haszon-bérleti és vételára, vagy ellenkezőleg? Gyara-podik-e a népesség? minők erkölcsi, közegészségi és táplálkozási viszonyaink? emelkedik vagy hanyatlik-e a kisbirtokosság vagyoni ereje és jölte? Mily különbségek mutatkoznak a jelen kérdő-pontokban érintett összes viszonyokra vagy azvk némelyikére nézve a volt urbéres és régi nemesi községek, továbbá a különböző nemze-tiségek közt? hogy áll a dolg városunkban?

mag. magvak kaphatók

27 Bodrozatok. 27

V i d é k.

Hajdu-Böszörmény, márcz. 30. Nagy zajt ütött annak idejében az a hír, hogy H.-Böszörmény város főkapitánya, Margittay Gyula „antiszemita-függetlenségi képviselőjelölt felhívását lefoglalta s a jelöltet magát csaknem elfogatta. Rávettek erre a kapitányt a városban eddig oly hatalmas zsidó kora, kiknek uralma alól azonban a párt, kivált a 48-as kör, kezdi magát — mellesleg mondva — ép oly neveltséges, mint elemes egyének befolyása alól emancipálni, elannyira, hogy e szerencsés változástól a város mostani szeretett és tisztelt képviselőjét különösen is értesítették.

A fentebbi törvénytelen balfogás nagy zajt ütött s szerencse, hogy Rázós Gyula ur, Hajdumegye mostani alispánja a kérdést hozza méltóan, függetlenül s teljesen a törvényeknek megfelelő szellemben fogta felszólalva hozzá érkezett föllebbzésre a következő végzést hozta:

2636/1884. Felebbsége Margittay Gyula újhertói lakos birtokosnak a h.-böszörményi rendőrkapitány 2095/1884. számú rendelete ellen, melylyel felebbszönek az országos antiszemita-párt programjának osztogatása s igazgatás beszedek tartása különbeni letartóztatás terhére által megtiltatott.

A h.-böszörményi rendőrkapitány folyó évi 2095. sz. rendeletének az antiszemita-párt programja osztogatásának betiltására vonatkozó része feloldatik, egyebekben pedig helyben hagyatik s utasítatik a h.-böszörményi rendőrkapitányt, miszerint a lefoglalt program-példányokat felebbszönek adja ki s azoknak igazgatás nélküli terjesztését ne akadályozza, mert a hazai összes lapokban országos közíró hírré tett antiszemita párti program terjesztése magában véve igazgatást nem képez, s nem képez igazgatást az sem, hogy ezen program végén Margittay Gyula ur antiszemita képviselőjelölt ajánlatik.

Ha és a mennyiben nevezett képviselője lőlt a programponok fejtegetése alkalmával oly igazolt beszédek tartása, melyek a népet az izraelita vallás hívei elleni gyűlöletre vagy annak tellegességben leendő kitörésére láztaták, vagy tellegességet szűnének, ily lázító és igazító beszédek betiltására, esetleg a képviselőjelölt ellen a törvényes lépés megtételére a rendőrkapitányság jogosítva lévén, ettől óvatintó rendelkezésnek vonatkozó része helyben hagyandó volt.

Miről H. Böszörmény város rendőrkapitánya a lefoglalt programokkal s ennek után Margittay Gyula újhertói földbirtokos végzésileg értesítettnek. Debreczen, márcz. 18 1884. Rázós Gyula, alispán.

A h.-böszörményi kapitány föllepése különben föllebbzés volt már csak azért is, mivel dr. Bódogh Albert, pártunk kiváló tagjának s a kerület mostani köztisztviselőjének szeretetben álló képviselőjének megválasztása teljesen bizonyos. Nem árt ő neki sem kormánypárti, sem antiszemita jelölt s ez is viszsza lép őnként a tulsúlylyal nyilatkozó közhangulat előtti!

A munkás a költészethen.

(Felőlvasta Gáspár Imre, az iparos-kör felolvasó ülésén, f. h. 23-án, vasárnap délután.)

Nyelvünkre Herweghnek csak kevés költeményét fordították még le. „A beteg Liza“ című költeménye e kevés között van. Mily megható kép ez! Karácsony esteje van. Szegény Liza bagyadt; megy megy a külvárosra át és —

Nincsen a ki néki vetne ágyat, Világra homi magzatát! A búske kastély ugyan ott áll, S ott minden fényes langban ég — Kórházba Liza! takarodjál! Ott születik a nép!

Árban történi ez. „A szegény Liza ott, a jüüisi oszlop mellett rogy le kinaival, a hol a gyermek apja csak nem rég zengte volt a „Marseillaise“ riadójától, hogy „Allons enfants de la patrie!“ (Föl, föl, nemzetem fia!) Szegény Liza lerogy a lépcsőn, felig holtan: „Igy s zül e t i k a n e p!“

Ennyit a külföld munkás-költészetéről; persze csupán nagyjából s csak legkiválóbb neveit mutattuk be.

V.

Magyar munkás viszonyok. — Hazánus költők. — Petőfi Sándor. — „Az apostol“. — Tisztviselők a közkeletben. — „A nép“ sat. — Petőfi után. — Befejezés.

Fordulunk kellene most hazai költészetünkhez, de ebben a munka-dala Petőfi Sándorban nagy, — de egyetlen költőt birja s utáná önállóan csak a legutóbbi években s megleshetős ritkán zendült meg. Oka ennek — ismételtük — épen a mi szerencsesebb társadalmi viszonyainkban keresendő. A magyar iparnak ugyan elég tetemes része készül meg mindig külföldön s ha épen azért végig tekintünk ós Buda magaslatairól a testvér fővárosra, bizonyára csak itt-ott pillantunk meg egy-egy vékonyka kemény. — A munkás élet legnagyobb nyomora pedig világvárosokban, a gyarífust fekete lepie alatt jatszák le.

A magyar munkások a munkás-életnek különben is aristokráciáját kép-zik s azon nagy nyomor, azon végletekig elcsigázott iszonyat, melyről a külföldnek kissé talán tulizagott képzelmi dalosán kívül a lapok s a szatitai kimutatások szólnak: nálunk — hál! Is-Ford. Udvardi Géza.

tennek! — ritkábbak s azon szerencsétlenségeket, melyek Londonban vagy Párisban a munkás-élet speczialis sorsává fűződtek, ily rendszeresen még nem ismerjük.

Azt hisszük, hogy néha-néha ott is tulzottak a munkás-költők s a „nyirkos odú“, melyről dalolnak, tulajdonképen tiszta, derűs szobácska, melynek asztalán fehér terítők, könyvek és hírlap; ha a munkás jó, tisztos és értelmes lény: társadalomképes s a magyar iparosságának bizonyára lesz mindig anyai ereje, hogy e bus munkás-költészetet ne engedje fejleni — a saját kárára.

Tagadhatatlan mégis, hogy társadalmunk legfőbb bajai jelenleg az anyagi oldalról közelednek; a nyomor s a lán egészen új formát ölték fel fűjüket, melyek régebben nem ily alakban voltak ismeretesek. Mindennek fejtegetése azonban nem ide tartozik. Ha Bacsányi, Csokonai könnyeket ontottak a szegény munkás nép végtelen nyomora felett, Berzsenyiben régen megnyerték a nemzeti erkölcsök nagyköltőjét. — Legnagyobb költőnk — egy Kólcsey, ki az lendületes „Hymnus“-t, Vörösmarty Mihály, ki a „Szózat“-ot s a magyarhon elfoglalásának hőskölteményét írta meg, Arany János, a magyar régmúlt dicsőítője — Petőfi Sándor, a forradalom dalnoka — Tompa Mihály és Vajda J. az eluyomatás dalnokai, mind politikai és hazafias költők voltak.

A munkás-költészethez, ugy a mint utjait Hood, Béranđer es Herwegh jölkétek, nagy költőnk közül legközelebb áll Petőfi Sándor. Nincs jogom önk között e név jelentőségét fejtegetni. A magyar költészetben ő képviselte a forradalmat: az ő dalai a magyar szabadság legszebb nyilatkozásai.

E nagy költő a nép fia volt; a magyar népet ismerte es szerette. Ha műveit olvassuk, egy nagy költői elbe zésésben, az „Apostol“ban csaknem szocial demokratának kell őt találnunk. Nagy eszmék emperét festi benne, a kinek a társadalom nem adott otthon, nem erkölcsi es szellemi nevelést; fennkölt lelke ugyan kiemeli minden szenyből, de küzdes es nyomor kísérik mindent. Szívtelen anyja bérkocsiba teszi a csecsemőt. A bérkocsis a csapások küszöbén hagyja, honnét egy iszákos, pompás humorral festett egyén emeli fel, hogy belőle tolvajt neveljen. De a gyermek emelkedik, mert tolvajból koldussá válik; emelkedik, mert a koldusból — szolgál. S aztán? Kényeztetett urfi szolgálja, de a helyett ő tanul meg minden lezket. Es a hit a tudomány mécsé vezet, az először is szabad kíván lenni. Egyszer ura megtűti s ez határozó időpont volt! Mert — ugymond — a költő — ez ütést már „nem teste érezte de lelke“

„Mi joggal hánt embert az ember? Kérde tovább; s aztán: „A szolga emberrel emelkedik, Ehen hal az meg, vagy bitófán, De többé szolg nem lesz!“

S a nép embere, mint egy Tancsics Mihály, kiküzdé magát s mint falusi jegyző, a nép vezérője lesz. Ur es pap üldözik s később a nép is, de ő, ki az emberiséget ugy szereti, tovább harcol. Neje, gyermeke s ő maga nyomorban; kisdede éhen vész es ő börtönben ül tíz évig. Mindegy. Midőn kiszabadul, egy királyt öl meg s ugy kerül vérpadra. Azt hiszi, hogy a jövőnek oly buzdítása lesz ez áldozatul vetett élet, mint Jézus Krisztusé volt a keresztény világnak. Nagy es régi, de örök — „Mi czejja a világnak? Boldogság! S erre eszköz? A szabadság!“

Ez dicső dal s ha lefordítják kivált német, angol, orosz es francia nyelvre, ezeken a szabadság énekek-énekének, legragyóbb költeményének fogják tekinteni. Szabad formája, i t ott szeretlen, de egy forradalmi műhöz illő csapongása csodálatos erővel ragadja meg az olvasót. Szatira, hymnus es es hősköltemény egyszerre. Midőn Petőfi a szegénység az elnyomott közép paraszti tolmácsa, akkor két osztályhoz fordul: Szól a katonaról, a robot által hajszolt por népről, szól a katonáról, es államrend es legszánandóbb áldozatáról. Tisztelt jétek a közkatonák k at szól épen midőn őt magát tiszté nevezzék ki forradalomunk alatt. . . . Elneklki a Farkasok dalát: „faznek — ugymond es éheznek, szabados!“ s mellette áll mindjárt a „Kutyák dala“, kik boldogan viselik kényelmes szolgaságukat. „A nép“ című dalában zengi:

Egyik kezében eke-szarva, Másik kezében kard, Igy látni a szegény, jó népet, Igy ott majd vért majd verítéket A mig csak élte tart!

S kérde: Miért hullatja veritékét? Hogy védje a hazát? Valóban. Haza csak otthon van, hol joga is van, S a népnek nincs joga!

Volt-e szó hathatósabb a népek jogai ügyében, miut ez a dal? Másutt a nép hatalmaról szól:

Még k ér a nép: most adjatok neki! Vagy nem tudjátok, mily szorony a nép, Ha fölkel es nem k ér de ves z, ragad . . . Jól ismeri Petőfi az emberiség nagy bűneit. Csak nem eszgedten kérde egy helyen: Ki fogja vajjon megfektetni E rejtélyt?

Az emberiségnek könyei Lemoshajjak ez a emberiség szennyét? A hova vigaszért, derültebb világ zelelert fordul, az a kunyhó, „szent a szalma kunyhók küszöb e“, ugymond

Mert itt születnek a nagyok s az ég A megváltókat ide küldi be S a nép mégis mindenfelől csak Megvételést es inséget lát . . . Es vigasztalást ily zárja be dalát Ne féljétek, szegény jó emberek, Jön rátok is még boldogabb idő;

Ha mult-jelen nem a tiétek is Tíetek lesz a végtelen jövő! Igen, a jövő az nem csupán a hatalmasoké, de az elnyomott népe is! Igy akarta a szabadság, ily idézte azt életre az 1848 ik év nagy nép felszabadító munkája!

Petőfi után — hozzá méltó társadalmi költő nem támadott. A forradalom következik az elnyomottak évei, melyekben minden jog idegen betolakodók kezébe került. A nagy Arany János, mellette első sorban Vajda János es Tompa Mihály, siratták költeményeikben. Ha t. halgatóim egy-egy versgyűjteményben lapozgatnak, es remek műveket ott többnyire felfaladják: „Sylvester éjjelén“, „A gölyös“, „A madár fiaihoz“, „Virrasztók“, stb. Jelen költők közül hozzájuk még Br. Eötvös József, Szemerere Miklós, Gyulai Pál, Szász Károly, Léva József továbbá Tóth Kálmán es Jókai Mór — amaz Kipffelhauser emez Kakas Márton álnev alatt — a guny hangján is szólva — csatlakoztak. Hazafias bánaat hymuszai, politikai költemények mind.

Mi, a legujabb versíró nemzedék tagjai, persze több joakkalatt mint nagy sikerrel vesszük tulunkra a társadalmi nyomor panaszaikat s ostromozzuk annak kínvéseit. Az éhség poézisa s ennek irig hangja, mely tulajdonképen dologtalan boldogulásra áhítozik, meg-meg szólal, de itt ott valódi költői hangok zendülnek meg. Ilyenek Abrányi Emilől a „Császári herceg“ s más erőteljes szép formájú dalok, mint valódi ihlett társadalmi költemények; Kiss József gyönyörű rajzokat, költeményeket írt e nemben ily műve legujabbban „Mese a varrógepről“ című nagyobb költeménye; meg az elhunyt Darmay Viktors Bártók Lajos, a „Bolond Istók“ erélyes, bátor szerkesztőjét említem fel s azt hiszem, hogy e sorozatot is bezárhatom!

A munka embere szeresse a költészetet, a költők pedig legyenek a munka védői; szószólói. Igy szolgálják egymást kölcsönösen s így várhatunk a jövőtől egy ihlett magyar munkás poézist. Ezen munkás poézis pedig ne induljon el a hőbort es rend-felforgatás utján, de hallgassa meg Schiller-t, a nagy német költőt, midőn „Dal a harangól“ című költeményében ily gyönyörűen énekel:

Munkadiszca polgárnak, Aldottmit véghez vive; Fénykirályok tisztessége — Amiénk . . . kezünk mivelés!

A főv. ügyvédi kamara választmányára beadott szavazatok eredménye a következő: elnök: Hodossy Imre, elnökhelyettes: Szedenics János, ügyész: Győry Elek, titkár: Siegmund Vilmos, pénztárosok: Novák Sándor, rendes választmányi tagok: Baintner Imre, Chorin Ferenc, Friedmann Bernát, Horánszky Nándor, Köves György, Králik Lajos, Mezei Mór, Piufics Frigyes, Smidt Titusz, Székely Antal, Teleszky István, Unger Alajos; választmányi póttagok: Fábry István, Mandel Pál, Literáthy Odón, Siró József, Stehlo Kornel, Zsigmond Jenő.

A czeglédi polgármester lemondása. — Bába Molnar Samuel (a csütörtöki közgyűlésen kapott bizalmatlanság szavazat következtében) czeglédipolgármester irásbelileg betérjeszte lemondását Pest megye alispánjához. Ez eljárását azzal indokolja, hogy a város bekéjét hi-zsi helyreállíthatóknak, ha visszalep állásától Kijelenti, hogy elhatározását a legközelebb egybehívdandó váradí közgyűlése befogja jeleneni.

Tisztújítás Nagyváradon. A városi tisztújítás második napja is tartos érdeklődés mellett folyt le es a 48-as függetlenségi párt vala a mennyi jelöltjére nézve megint diadalmasan végződött. Alkapitányokká Recht Ignác eddigi es Lázár Márton ügyvéd választattak meg, nagy szavazattöbbséggel. Ellenőrök (ujonnan szervezett állások) lettek Jablonszky es Darvassy Sándor; fogalmazók Beszedics Dezső, ifj. Rimler Károly, Driva Odón, Gerő Armin, Gram Károly es Darvassy Lajos. Szántiszkék Lx, Raffai, Tóks, Bujdosó, Novák, Matol eddigiek Fekete Ferenc; irások Kápolnay, Sarkadi Ignác es Márkus. A választás lefolyása es a független polgárság fényes győzelmé városszerte megelégedést szült es általános az a nézet, hogy a 48-as párt elnökét Kunyhóssy Jánost, ki hervadtatlan érdemeket szerzett a választás ügyes es tapintatos vezetésével, az országjárás illeti meg a város lakosságának elismeréséből. A zsidó választók magatartása, melynek döntő része volt az elert eredményekben szintén nagy elismerést érdemel a város valódi érdekeinek szempontjából. A kormánypárt körében a tisztújítás eredménye következtében általános a lehangoltság.

Szatmármegyében írják hogy ezen eddigéig oly ha mameuk megyébe, a mameuk képviselők száma a jövő választások által igen meg fog apadni. A hangulat általában kormányellenes mindenütt. A nagykárolyi kormányellenes mindenütt. A nagykárolyi kormányellenes mindenütt.

Mind az itt megemlített, egészen vagy alkalmas részletekben bemutatott eredeti ford. költemények, diva bőven találhatók a következő gyűjteményekben: Szász Károly: „Kisebb műfordítások (I—III k.)“ (1—13 füzet) — „Külföldi Viktor: „A szabadság költészet“, továbbá az illető műfordítók kötetében. (Több-kesebb sikerrel hívat ezeknél: Abrányi Emil, Szabó Endre, Hegedűs István, János Gusztáv, Csukái József, Frém József sat.) Vanak az értekezésben oly hány sor fordítható le, mivel azok egészen meg nem fordítottak magyarra.

rületbnn akár gr. Károlyi Pista, akár az eddigi képviselő, egy fiatal, szerény es becsülésben álló ügyvéd választatik meg, az elenke számát fogja szaporítani. — A fehérgyarmati kerületben minden kétségkivüli es ellenjelölt nélküli lesz Izák Dezső mostani függetlenségi képviselő. Az ar.-megyei kerületben az összes értelmiség megállapodása es ohajtása, a megye egyik legtisztelendő fia es egykori Deak-párt volt elnöke, Kovács Eduárdban összpontosul, ki ellenzéki, konzervatív színezettel, s ki ellen a szélsőbal nem állít jelöltet, a kormánypárt pedig sikerrel nem vállalja el, csak szélsőbalparti jelölt számíthat győzelemre ezen kerületben. A nagybányai kerületben a jelenlegi kormánypárt képviselő-ről szó sincs. Jelöltje a mérsékelt ellenzéknek Lovrich pesti ügyvéd, ki itteni rokoni összeköttetésével fogva sikerrel fogja versenyezni a főispán által szorultságból felállítani szüdeleket Szán Simonnal, egy román volt szolgabíróval. — A csengeri kerületben, a mult választáson partonkivüli megválasztott, de a kormánypártba ismét visszacsúszott Domahidy István jelenlegi képviselő, bárki lép fel elléik. — A mátészalkai kerületben B. Perényi eddig ellenjelölt nélküli áll. De ha ellenzéki ellenjelöltje akad, erős es kétes küzdelmet kell kiállani. Szatmár városában az ellenzék bizony hiszi, hogy a mult választáskor hiányzott 40 szavazatot ez uttal kétszeresen is kiszorítandja.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„DEBRÉCZEN“

politikai, társadalmi es közgazdasági hírlapra. April 1-én új évfolyam kezdődven, felhívjuk azon f. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejár, az előfizetés megújítására.

Előfizetési árak: Félévre 5 frt — kr. Negyed évre 2 „ 50. Hirdetések a legújnyosabb árak mellett a kiadóhivatalban vétettek fel.

Tisztelettel kérjük a t. olvasókat, hogy a lapra becses megrendeléseiket mielőbb méltóztassanak megtenni, hogy a szétkülésben akadály ne törjenek.

Előfizetések es hirdetések a lap részére Debreczenben (fupiacz, Sz. Nagy Károly-ház) KUTASI IMRE könyvnyomdája küldendők. Helyben előfizetheti TELEGGYI K. LAJOS es IFJ. CSÁTHY Károly urak könyvkereskedésben is.

A „DEBRECZEN“ kiadóhivatala.

Helyi hírek.

* A tavasz itt van — napsugarával illatával s azzal a sajtósággal zöldséves hangulattal együtt, a melyet más idősök nem dicskedhetik. Se kellemes tavaszi lég, melynek kellemét nem kevesbbiti egyeb, mint a jótékony tavaszi permeteg által okozott sár, a közönséget kicsalja a járdára, melyen — kivált vasárnap — mesterséges volt oldaldőfések es t. posások nélkül sétálni. A nagyerdőnek is több es több a látogatója s ugy látunk, hogy a nagyerdőn, népkertben s a többi sétányon, valamint a műzalmi parkban is erősen készül a kerti munka. Ugy haljuk, hogy a népkert ezentul már tovább lesz nyitva, mint eddig volt s a nyilvános kertekben sem kell félnünk, hogy azokban ismét lesz baj bus bikkával, közsa ebbel, durva kertszel s az egy-másért lángoló vitézi es konyhabeli szivek sem e kertek padjain fognak összeolvadni. Hallottuk továbbá, hogy a Hortobágyon már játszik a déli báb. Legyen oly fényes, oly ragyogó, de állandóbb a szivekben, mint oda fenn a szép égboltozat! Itt a tavasz . . .

* Azon városi küldetés, mely a lakatya ügyben őfelsége által Becsben fogadtott csütörtökön, részben már megérkezett. Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester Budapestben maradt többekkel, de gróf Degenfeld József főispán már tegnap hazaérkezett. — A fogadtottak részleteit már előbbi lapjainkban közöltük.

* Ügyvédi kamaránk tegnap tartott gyűlésében előterjesztetet a mult evi jelentés, az 1884 ik évi költségvetés stb. Felelmitjük, hogy a kamarai tagsági díjakból 6000 forint van kint, mint határel; ennek behajtása jeleleg szorgalmaztatni fog az elnökileg kinevezett helyettes titkár Szilágyi Imre es helyettes ügyész Desombes Henrik ügyvédek által. — Az ügyvédi kamara ügyeivel közelebb részletesen foglalkozunk.

* Lelkészeválasztás. A hajdumegyei Kaba községei új ref. lelkeszéve 89 szavazattöbbséggel Davidházi János pócsmji lelkész s debreczen egyházmegyei esperes választott meg, Nagy Lajos m.-pércsi lelkész ellenében. A beadott szavazatok száma az ezret meghaladta.

* A ref. egyháztanács tegnapi gyűlésen két nevezetesebb tárgy fordult elő. Boros László póttag az elhunyt Veress László helyébe presbyternek behivatván, az esküt letette, a presbyteri székét elfoglalta. Az ujonnan választott ellenőr, Csobán József szintén es gyűlésen tette le a hivatalos esküt s állását elfoglalta.

* Ország- évi budapesti lag kitűzött be- lejárt, s az ált begyült bejele országos bizot mulhatatlan fel- hatvatnak mind tárgyaitak meg- állitáiban rész- teiseket április es iparkamara kereszt épület- dában annál is- mivel e határ- térij 10 szá- zeti; május- dig csak azon- szagos bizotts- esetben azon- loszen fizetend- 31-én. A deb- zottság.

* Rablás- felső leányisk- növendéket, M- kereskedő leán- menő asszony, csolva s kell- azokat bekap- sem sejtve, az- azonban csak- galatkészség- asszony miud- tova sietett. A- teti az no utá- a Czegléd ut- világos nappá- Az esetről je- Mintha a zsidó- * Színház- né asszony juk- szombati népe- tölte a zézte- szotta Ditróiu- egész játéka- hogy hangja n- szereplőből K- el egy ket kés- sel játszott. — meth (Sobri- lár), de kivált- repét nemese- dalamos hang- követte a „Jeg- nek összes es- estén át folyó- tünd játéka ké- mulattására a- „Csokón szer- előadás jó volt- hogy Kis s- rüit, elég báto- Hát a kardal- a népies jelen- lentek meg, m-

* A „Tis- a „Bp. Hp.“ után lapunkho biztosítottai es nemü interpell- számoló bizotts- gatoságból bev- országosan ism- ellottunk armól, nyugtatására- irányát, s a tá- potát lepezelt- az érdekeltek- lettel kerjük, egyik tagját, nyugtatására- tartása végett a tényleges ha- grammját. Töl- * A tég- egyik családja- meglátta, hogy- lesz, kapji a- hoz száadt, az- gyetlen váiroa- toán fájt. A k- dola, hogy az- nagymama per- jöndulatát.

* Az er- helybeli adófel- zónkótt értes- kifejtett erde- reszesítetett a- * A sétat- ismét igen vá- mos közönsége- réssel nyitkoz- es szabatos ve- állított műsorr- * Magyar- gyar csárdai b- s a helybeli b- — F e h é r- löje nyerte me- az épület ter- mulva utazik- tése végett.

* Népese- 23—29-ig ter- pesedési adat- a) ref. vallás- nyes, 1 halva- leány (1 törve- együtt 38 gyu- ban: 3 fiu, 10-

KUNZ JÓZSEF és TÁRSJA

budapesti cég, debreczeni fióküzletéből a következő cikkek ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Vászon és kész fehérnemű.	DIVATÁRUK.	Szoba berendezési cikkek.
Valódi rumburgi creas, hollandi, irhoni és széles lepedő vásznak. — Csikos és damast csinvatok. — Schroll-féle legjobb sifonok minden szélességben. — Asztalneműek. — Kávés terítékek. — Tálca-, szekrény-takarók. — Asztalfutók. — Zsebkendők. — Férfi-, női és gyermek kész fehérneműek, u. m. ing, lábravaló, háló köntös, téstülködő, szoknya, harisnyák, lábtük.	A tavaszi és nyári idényre megérkeztek a legújabb divatu NŐI RUHA-SZÖVETEK finom fekete selyem kelmék, SURRAH, MERVEILLEUX SATIN DE LYON, továbbá a legszebb színes SELYEM RUHA-KELMÉK.	Csipke függönyök. — Jutta függönyök. — Nehéz szövet függönyök. — Turkesztán függönyök. Ágyeléaló szőnyegek. — Fal-szőnyegek. — Pamlag-szőnyegek. — Futó-szőnyegek. Crepe butorhuzatok. — Ripsz butorhuzatok. — Gobelin butorhuzatok. — Bourett butorhuzatok. Legújabb divatu butorhuzatok Ágy- és asztal-takarók. Karton és rouge paplanok. — Cachemir paplanok. — Satin paplanok. — Selyem paplanok. — Atlas paplanok. — Pike és trico paplanok. — Gyapju paplanok.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

TÖRLESZTÉSI

JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET

engedélyez

5%-os BANK-ZÁLOGLEVELEKBEN,

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.

Ezen üzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

SZABÓ LAJOS

Debreczenben, Rózsatér

ajánlja a nagyérdemű közönségnek

TAVASZI és NYARI

cikkekben nagy választású raktárát:

DIVATOS RUHA KELMÉK

Fekete és színes ternok, kasmirok, kendők.

GYÁSZ CZIKKÉK

színes perkál, kreton és szatinok

KITÜNŐ SZABÁSÚ FÉRFI INGEK

vászonneműek, ágyterítők, fekete selyem kelmék, kendők. Jó minőségű kötő pamutok, ruhadiszek, gombok, czipkék, szalagok,

NAPERNYŐK és ESERNYŐK.

Jutányos szabott árak.

Czément pallózások.

Alábbirt czémentgyár, egy megbízható terasseurel rendelkezvén, átvállalja: templomok, nyaralók, tornácok, csarnokok, műhelyek, sör- és szeszfőzdék, mag- és raktárak, pítvarok, konyhák, kamarák, istállók, ólak, pinczék s e félék egyszerű betonozását, vagy

gránit- terasso- és mozaikszerü

ékes kiállítását; szintugy víztartó medenczék, étető itató jászolok, czefre-fülesztő-trágyalé- és egyéb gödrök vízhatlan kibélelését.

Egyszersmind ajánlja elismert portland czément palló lemezeit és készségesen szolgál árjegyzékkel s további utasítással.

Benczur czémentgyára Mogyoróskán.
(postahely H. Husf. lva.)

Gyötrő köhögés,

tüdő- és gyomor-betegségek meggyógyítva

a HOFF JÁNOS féle malátakivonat-egészségi söre által. Bécs. Graben. Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönet

egy meggyógyult betegről, kiről már barátai egészen lemondtak, meggyógyíttatva a Hoff János féle malátakivonat egészségisör és a Hoff János-féle maláta mell-czukorkák által. A torok-, mell-, gyomor- és tüdő-bajok ezen valódi kincsben rejülő becses tulajdonok által teljesen eltávolítottak.

Tekintetes ur! Corabia, febr. 22.

Miután már az 1876-ik évtől igen beteges voltam s daczára a leggodosabb ápolás s számtalan gyógyszer használatának állapotom mind rosszabbra fordult volna, oly annyira, miszerint barátaim már csak mint halottat tekintettek, az egyik hirlap hirdetésményi rovatában megpillantottam az ön felülmulhatlan malátakivonat egészségégi sörét a maláta mell-czukorkákkal együtt. Azonnal mindjárt két egymásutáni szállítmányt rendeltem meg ön malátakivonat söréből, mind-egyiket 58 palaczkjával a hozzávaló maláta-czukorkákkal együtt, a hatás meg-
lehető volt. Már a legelső szállítmány elfogyasztása után teljesen helyre voltam állítva, a második már tökéletesen meggyógyított. Azonban a tulságos erőfeszítések, s a gyakori meghűlések következtében ujlag ismét az előbbeni állapotba jutottam s ennélfogva kérek az idecsatolt 10 frtért posta fordultával malátasört és czukorkát, testvérbátyám Stark Ferenczet is megbíztam Bécsben, számomra a legelső hajóval még 50 palaczk sörnek megküldésével.

Legmélyebb köszönetem mellett maradtam mély tisztelettel

Stark Antal
Gőzmalom-tulajdonos, Corabián, Románia.

Magas elismerőiratok.

Ezen kitünő ital mindenkor a legnagyobb sikerrel használatos.
Kopenhága, Leuning, igazságügym.

Császárok, királyok és hercegek magas elismerőiratai a Hoff János-féle malátagyártmányokért.

I. Vilmos német császár: „Az ön pompás malátakivonata, Ferencz József osztrák császár: „Büszkölök tükömben önt ki.“ A szász király: királyné anyjának igen jól tesz. A dán király: „szőgyhatást tapasztaltam.“ A mecklenburg-över nagyherceg: „elismerésemel.“

Dvász!

Csakis valódi Hoff János-féle, a cs. kir. kereskedelmi törvényesek által Ausztriában és Magyarországon eljegyzett vedjéggel (a feltaláló arczképe) ellátott maláta-gyártmányokat kell kérni, mások nem valódi készítményekből hiányoznak a higanygyökere a Hoff János-féle malát-gyártmányok valódi készítés módja, ennek következtében — az orvosok nyilatkozata szerint — az egészségre nagyon ártalmas hatást gyakorolhatnak. (A valódi Hoff János-féle mell-czukorkák két napra vanak.)

Árak: Malátakivonat egészségégi sör 13 pal. 7 frt 26 kr. 28 pal. 15 frt 60 kr. 58 pal. 30.—frt. 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr., II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr., kilo 90 kr., III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Maláta czukorkák 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üvegcsé 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermek tápmaláta-liszt 1 frt Egy maláta fűrdő 80 és 50 kr. 2 frton alyl semmi sem szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle mell-czukorkák kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

Raktárak Debreczenben. Csanak József, Riekl J. Z. Geréby Fulop, továbbá Nyiregyháza. Korányi Imre gyógyszer. Nagy-Várud: Jankó Antal, Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab. N.-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Záh: Özv. Weisz Sámuelné. Hajdu-Böszörmény: Lengyel László, valamint minden rendszeres gyógytárban.